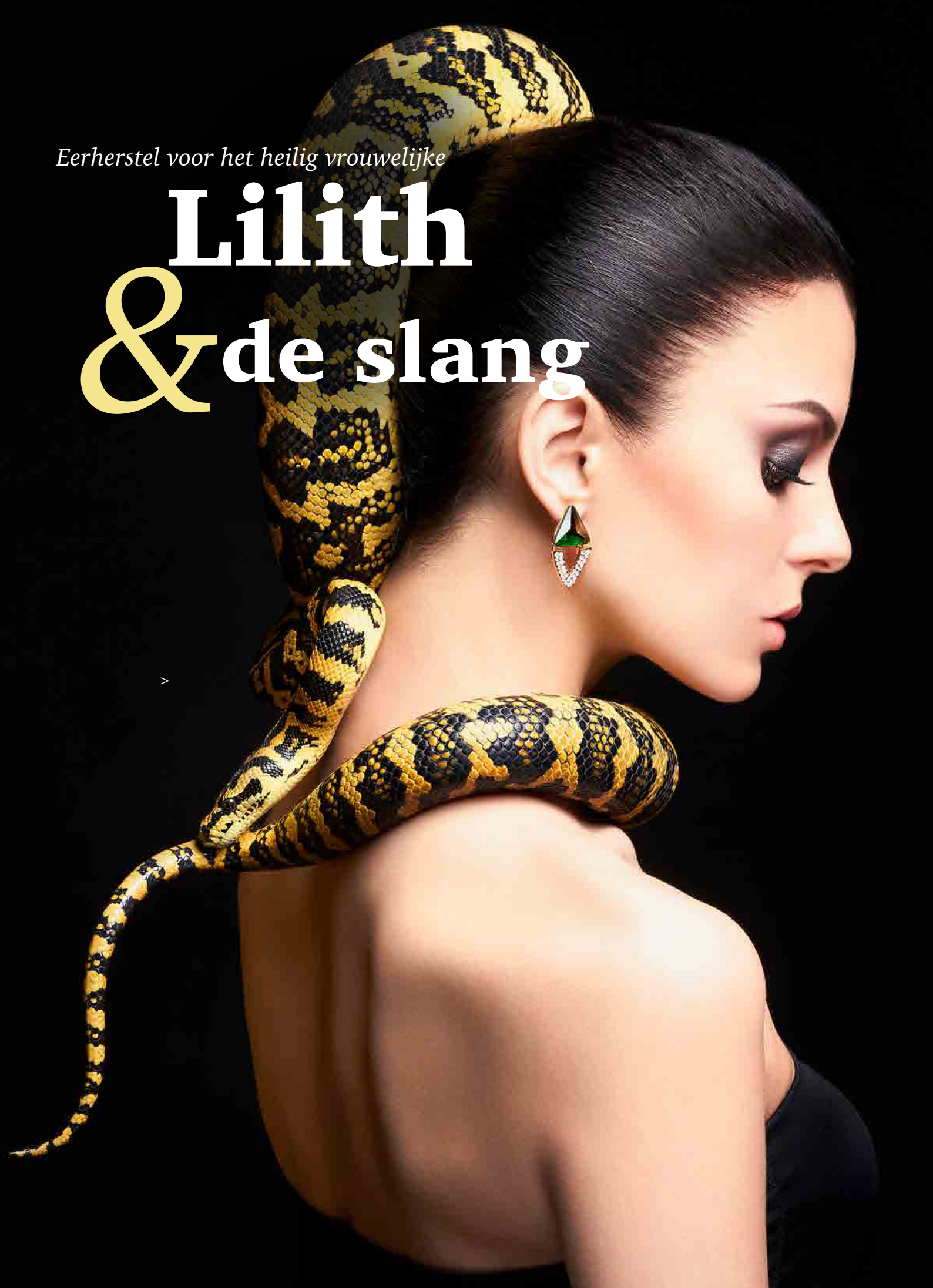

Eerherstel voor het heilig vrouwelijke

Lilith & de slang

>

Met mijn voornemen om me te verdiepen in Lilith kwam zowel opwinding als angst op, bij mezelf én bij anderen. Blijkbaar maakt ze nogal wat los. Ook in jou, man of vrouw, is deze godin met de vele namen aanwezig en de mate waarin zij in balans is met de godheid in jezelf reflecteert hoezeer je in harmonie bent met de flow(er) of life. Voor velen van ons is deze balans nog verstoord, door de duizenden jaren van onderdrukking en vermindering van haar kracht en kwaliteiten. Dat dit artikel bij mag dragen tot heling en het herstel van haar kracht.

TEKST: LINDA ROOD REDACTIE: TANJA TIMMERMAN

Hoewel ik het hier vooral over Lilith zal hebben, staat zij symbool voor de godin die vele namen draagt. In het Oosten wordt zij Quanyin of Kanzeon genoemd, de bodhisattva van mededogen, en in andere tijden en culturen was zij de moedergodin, Inanna, Ishtar, Isis, de meermin, Shakti, Maria Magdalena, Maria en vele anderen.

Lilith

Wie is Lilith? Op internet lees ik dat ze onder andere de eerste vrouw van Adam was. Er zouden veel spanningen tussen hen beiden zijn geweest omdat ze gelijkwaardig behandeld wilde worden. Zo wilde ze bijvoorbeeld niet steeds onder liggen tijdens het vrijen. Adam klaagde steen en been bij God over zijn moeilijke vrouw en uiteindelijk vluchtte Lilith, in het nauw gedreven, naar de zee, naar de diepe wateren. God maakte ondertussen van Adams rib een nieuwe vrouw, Eva, die wel volzaam was. Het verhaal gaat dat Lilith vervolgens in de vorm van een slang Eva verleide om te eten van de vrucht van de boom der kennis. Daarmee werd een verband tussen Lilith en de duivel gelegd, wat in overeenstemming is met het beeld van wraakgodin dat over haar bestond in de Mesopotamische mythologie. Het sloot precies aan bij de mannelijk georiënteerde samenleving van die tijd, waarin de vrouw als onderdanig en minderwaardig werd beschouwd. Onze dochter zei laatst verontwaardigd dat ze het maar raar vond dat het woord 'menschheid' naar mannen verwijst en niet naar vrouwen. "Dat klopt toch niet?", zei ze. Ik deed navraag bij een vriendin die hier meer van weet en inderdaad, kort gezegd stamt 'mens' af van 'man' en houdt het verband met het Latijnse woord 'mens' voor 'geest/denken', dat als een mannelijke eigenschap werd beschouwd. Het geeft precies weer hoe onze samenleving voornamelijk rationeel en mannelijk georiënteerd was, waarbij deze godin als symbool voor zowel het mystieke als het aardse vrouwelijke onderdrukt, vervormd tot iets gevaarlijks en angstaanjagends en beschuldigd werd. De gevolgen van deze onderdrukking van de mystieke en wildere aspecten van vrouwelijkheid zijn voelbaar in mijn lichaam, geest en ziel, zoals ze waarschijnlijk ook in jou voelbaar zijn, of je nu man of vrouw bent. Angst voor het mysterieuze en onpeilbaar vrouwelijke in onszelf. Angst voor haar kracht, die

zowel vruchtbaar, creatief, intuïtief, mystiek, sensueel en seksueel als diep, donker, irrationeel en peilloos kan zijn.

Vervormd

Dat is namelijk wat er met de vrouwelijke kracht en wijsheid is gebeurd. Ze zijn onderdrukt en beschuldigd en daarmee zowel verdrongen als vervormd geraakt. Die vervormingen zijn te zien als de overtuigingen uit de patriarchale samenleving: iets om bang voor te zijn en je voor te schamen. Er zijn zelfs woorden die deze schaamte letterlijk verwoorden, zoals schaamlippen en schaamstreek. Lilith, die verwant is aan andere godinnen, zoals Isis, Ishtar en Inanna, werd vervormd tot een wraakgodin die zich vanuit de diepte van de onderwereld zou kunnen vergelden. Ouders en kinderen moesten bang voor haar zijn en mannen moesten haar seksuele verleiding weerstaan. Haar authenticiteit en gelijkwaardige kracht van vóór de patriarchale samenleving werd verwrongen, afgewezen en naar de schaduw verdreven (zoals Lilith naar de diepte van de zee). De uitspraak 'furieus zijn' verwijst in mijn ogen naar deze onderdrukte en gevreesde kracht, in dit geval verwijzend naar de Furiën, wraakgodinnen uit de onderwereld die op aarde konden komen om misdadigers te straffen. In vele gevallen wordt de kwaliteit van de godin om af te kunnen dalen in de onderwereld en op te stijgen naar de hemel (vaak wordt de godin weergegeven met vleugels) vervormd tot iets gevaarlijks en onheilspellends. Veel mannen en vrouwen zijn bang voor hun vrouwelijke kracht geworden en hebben geleerd zich ervoor te schamen.

En verketterd

Ook in mij is haar kracht vervormd geraakt. Kwaliteiten als kwetsbaarheid, openheid, sensualiteit, diepte, cyclisch leven, de maandstonen, ontvankelijkheid en stromende gevoelens zijn verstrengeld geraakt met schaamte, gevoelens van falen, afhankelijkheid, furiositeit en angst. En niet zonder reden. In mij liggen, zoals in iedereen, herinneringen aan de gruwelen die hebben plaatsgevonden in de hetze tegen het ongrijpbare en mystieke vrouwelijke. Denk maar aan verkettering, steniging, >

‘Kun je je voorstellen hoe Moeder Aarde eruitziet wanneer we het vrouwelijke leren eren en helen?’

verkrachting, mishandeling, vernedering, kleinering, verbranding, verdrinking en uitsluiting vanwege het uiting geven aan vrouwelijke en mystieke kwaliteiten. Zoals het massale uitmoorden van de katharen door de inquisitie van de Katholieke Kerk. De katharen die onder andere geïnspireerd waren door het evangelie van Maria Magdalena, in wie de godinnenkracht zo sterk naar voren komt. En wist je dat er honderdduizenden vrouwen (maar ook mannen!) zijn vervolgd tijdens de heksenjachten die tot ongeveer 1750 duurden?! Het internet noemt zelfs aantallen van 9 miljoen. Men was in die tijd bang dat heksen een pact met de duivel hadden gesloten, zoals ook Lilith in verband wordt gebracht met de duivel.

Nog niet zo heel lang geleden, mijn moeder maakte het nog mee, moesten vrouwen die pas bevallen waren (in de Katholieke Kerk) kerkgang doen bij de pastoor om weer rein te worden en deel te mogen nemen aan de kerkdiensten. Als je een jongetje had gekregen, duurde de periode van onreinheid korter dan wanneer je bevallen was van een meisje. Maar ook wanneer een vrouw ongesteld was of gemeenschap had gehad, werd zij als onrein beschouwd. Vroeger dacht men zelfs dat de vrouw geen ziel had! We zijn dit misschien vergeten maar in ons onbewuste spelen dit soort rituelen en overtuigingen nog steeds een rol. Ik vermoed dat dit soort rituelen hun oorsprong hebben in pure en mystieke rituelen die echter vervormd, ontkracht en onbegrepen zijn geraakt tijdens de duizenden jaren van overheersing door het mannelijke. Bij veel vrouwen liggen er in het bijzonder in de baarmoederstreek en vagina nog veel pijnlijke celherinneringen aan gruwelijke misstanden die hebben plaatsgevonden als gevolg van de mannelijke overheersing van het vrouwelijke. Groot is mijn dank aan alle vrouwencirkels, mannencirkels en aan de vrouwen en mannen die ieder op hun eigen manier hun bijdrage leveren aan de heling hiervan. Hoe het ook zij, onze vrouwelijke (godinnen)kracht is vermengd geraakt met pijn, schaamte en schuld en het vraagt ruimte, aandacht en heling om haar weer toe te laten zodat een gezonde en gelijkwaardige balans mogelijk is met haar partner, de mannelijke godenkracht.

De slang

Veel godinnen worden weergegeven met slangen, of, zoals in het geval van Lilith, zelfs als slangen. De bodhisattva Quanyin wordt vaak afgebeeld op een slang/draakachtig wezen en ook Boeddha wordt soms getoond met een cobra, die hem zou hebben beschermd toen hij onder de bodhiboom mediteerde. De slang kan zowel goed als slecht zijn, giftig als genezend, en omvat beide dualiteiten. De slang staat om die reden symbool voor kennis en dualiteit, maar ook voor de transformatie ervan en voor verlichting (afwerpen van de huid). De slang staat voor vruchtbaarheid, wedergeboorte en transformatie, het kwade (vooral in het christendom), bescherming en genezing.

Angst

Los van de betekenis die door anderen aan de slang is gegeven, wilde ik zelf beschouwen wat de slang me wilde leren en waar ik uitkwam is precies de boodschap die ik in mijn boek *Het ja-gevoel* beschrijf. Of de slang dodelijk of genezend is, hangt af van hoe we hem benaderen. Het is te vergelijken met hoe we tegen angst aankijken, een kracht waar de slang nauw mee verbonden is. Angst hoort bij mens-zijn en kan ons helpen om gezond te leven. Er is echter een wereld van verschil tussen volautomatisch in patronen terechtkomen om angst te bezweren en onderdrukken – hem daarmee juist voedend en groter makend dan hij in werkelijkheid is – en angst ontmoeten in ons hart, in ons weidse bewustzijn. In het eerste geval worden we niet alleen geleefd door en gaan we gebukt onder de angst, maar ook onder de verhalen die we erover geloven. Wat er dan gebeurt, is dat de onderdrukte angst ons systeem ondermijnt en verzwakt. De angst bevestigt zichzelf op die manier en er zal nog meer onderdrukking en beheersing nodig zijn om ons leven op de rails te houden. Over de tweede mogelijkheid, het ontmoeten van angst in bewustzijn, schreef mijn dochter het volgende:

*‘Onvoorwaardelijke liefde is als een
kaars.*

*Als angst erin komt smelt het
en wordt het onderdeel van de liefde.’*

- ROSA MULDER

Ik vind dat zo mooi en waar. Als we angst ontmoeten in ons hart, kan zijn kracht ons ten dienste zijn. En net zoals de slang ons toont, kan de energie van angst zowel destructief als transformerend zijn. Het is pure levenskracht die door ons heen stroomt en tot onze beschikking staat. Vergelijkbaar met de slang die tot Boeddha's beschikking stond en met de kundalini-energie die als een slang opgerold in ons bekken ligt en door ons heen kan stromen om ons te bevrijden en transformeren. Dat is wat de symboliek van de slang voor ons kan betekenen. Waar de transformatie mee begint, is het patroon van het automatisch onderdrukken van angst (voor bijvoorbeeld de vrouwelijkheid in onszelf) en de verhalen die we erover geloven, in de weidsheid van ons hart ontmoeten. Je hoeft niet angstvrij te worden en ook wanneer je nog opgaat in het vermijden van angst, is dat wat er is. Dat is geen teken van falen en het is niet verkeerd wanneer dit gebeurt. Dat zijn juist de verhalen die in het licht van bewustzijn op mogen branden.

De slang als kenner van geheimen

Behalve dat de slang mij leerde over angst, wilde hij me nog iets belangrijks leren. De slang beschikt immers over kennis van het goede en het kwade en de mogelijkheid om de non-duale werkelijkheid daarvan te realiseren. Wanneer de kennis van (ogenschijnlijke) tegenstellingen ingezet wordt door het ego-denken, krijg je wat we de afgelopen duizenden jaren hebben gezien.

*‘Het verhaal gaat dat Lilith,
in de vorm van een slang, Eva
verleidde om te eten van de
vrucht van de boom der kennis’*

Een verstoorde balans tussen yin en yang, het vrouwelijke en het mannelijke, en een verbroken verbinding met onze bron. Hierdoor is de mensheid op de rand van de afgrond komen te staan. Deze kennis kan echter ook voortkomen uit, en in dienst staan van, ons non-duale bewustzijn. De kennis is dan een instrument van bewustzijn dat niet uitsluit of verdeelt, maar aanvult en verbindt. Om deze manier van ‘weten’ aan te boren, zullen we ons open moeten stellen voor wie we werkelijk zijn en hier kan de godin ons bij helpen. Zij is heerseres van de diepte, van de bron in onszelf, en kan ons daar veilig naartoe en weer uit terug leiden. Wanneer wij echter bang zijn voor onze eigen diepte, uit angst om de pijn te voelen die daaroverheen is komen te liggen door de vele eeuwen van onderdrukking en beschadiging, sluiten we ons af voor onze bron en kan haar stroom maar moeilijk in ons opwellen. Gelukkig valt zij nooit helemaal te onderdrukken en ook wanneer we flink ons best doen om ons voor haar af te sluiten, zal ze altijd stroompjes aan ons tonen die de richting terug naar huis wijzen.

Hieros gamos

Een van de namen die de godin draagt, is Inanna. Zij is een Soemerische godin van liefde, vruchtbaarheid en oorlog van rond 2300 jaar voor Christus. Inanna verenigde zich ritueel met de Soemerische koning Dumuzi. Deze mythische en heilige vereniging tussen goden (of tussen god en mens) wordt ‘hieros gamos’, heilig huwelijk, genoemd. In tempels waar Inanna werd vereerd, vonden jaarlijks heilige ceremoniën plaats waarbij een priesteres van Inanna zich ceremonieel verenigde met een uitgekozen jonge man, waarmee symbolisch de tegengestelden verenigd werden. Het toont ons een prachtige weg naar heling, naar de hereniging van het mannelijke en vrouwelijke, een hereniging van ogenschijnlijke dualiteit.

Wanneer het mannelijke en vrouwelijke zich met elkaar verenigen, zal waarschijnlijk eerst de pijn aangeraakt worden. Opdat die alsnog verwerkt kan worden. Voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke aspecten in ons is het belangrijk dat er ont-schuldiging en ont-schaming en dus vergeving en heling plaatsvindt. Zodat we ons kunnen openstellen voor elkaar en voor ons volle potentieel zonder een deel ervan uit angst, schaamte of schuld te onderdrukken. Hieros gamos lijkt te suggereren dat we daar iets actiefs voor moeten doen en dat is dan ook de

manier waarop we het al eeuwen proberen. ‘Iets doen’ is een mannelijke benadering die waardevol en onmisbaar is voor veel levensterreinen, behalve wanneer van ons gevraagd wordt om eenvoudigweg te ‘zijn’. In dat domein hebben we onze vrouwelijke kwaliteiten nodig, zoals overgave en ontvankelijkheid, en hier kan de godin ons dan ook van dienst zijn.

Kun je je voorstellen hoe de wereld (Moeder Aarde!) eruitziet wanneer we het vrouwelijke leren eren en helen? Dit is niet alleen een kinderlijke of hoopvolle wensdroom, het is wat in de sterren ‘geschreven’ staat en waar wij nu historisch gezien zijn aanbeland. Googel maar eens op het dertiende dierenriemteken, de slangendrager. Dit sterrenbeeld staat symbool voor de eenheid en het evenwicht tussen de man en de vrouw, tussen de ogenschijnlijke tegengestelden. Het lijkt me duidelijk dat dit teken ook verwijst naar de godin, de slangendraagster, en dat het ons de mogelijkheden laat zien om door de huidige crisis te geraken. •

Wie is...

Linda Rood is auteur van *Het ja-gevoel – verander je leven met de Vragen naar Vrijheid* en zij ontwikkelde de baanbrekende methode ‘de Vragen naar Vrijheid’. Samen met Tanja Timmerman en geïllustreerd door Yvonne Molkenboer schreef Linda het kinderprentenboek *Mees en de magische poort* dat dit najaar verschijnt bij uitgeverij *Bewust Zijn*. Kijk voor meer informatie over haar werk, artikelen en aanbod op www.lindarood.com.